

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. Ecclesiam esse visibilem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

holicam, & erit sic reponendus; Video & sentio Ecclesiam sanctam Catholicam. Item CALVINVS lib. 4. Instit. cap. 1. §. 7. *Bisariam, inquit, de Ecclesia sacra litera loquuntur: Interdum enim cum Ecclesiam nominant, eam intelligunt, quæ est reuera coram Deo, &c.* Et infra de hac loquens: *Nobis, inquit, inuisibilem solius Dei oculis conspicuam credere Ecclesiam necesse est.* Et §. 3. *Ceterum, inquit, ad amplexandam eomodo Ecclesia unitatem, nihil opus est Ecclesiam ipsam oculis cernere, aut manibus palpare.*

SECUNDO docent, visibilem Ecclesiam interdum ita errare in fide, & moribus, ut penitus deficiat: ita Calvinus in præfatione Institut. *Sed non parum, inquit, à vero aberrant, dum Ecclesiam non agnoscunt, nisi quam præsentis oculo cernant.* Et infra: *Fremunt, inquit, nisi Ecclesia digito semper ostendatur.* Et infra: *Quin potius, inquit, permittamus Deo, ut quando ipse solus nouit, qui sui sunt, interdum etiam Ecclesia sua exteriorem notitiam ab hominum aspectu auferat.*

TERTIO docent, Ecclesiam veram, id est, inuisibilem non posse quidem deficere, nec errare in iis, quæ necessariò ad salutem pertinent; tamen in aliis errare posse: Ita Calvinus lib. 4. cap. 8. Institut. §. 13. & alibi. Nos contrarium asserimus, ac singula suis argumentis confirmabimus.

CAPVT XII.

Ecclesiam esse visibilem.

RIMVM igitur, quod vera Ecclesia sit visibilis, probatur primò ex Scripturis omnibus, vbicun- que inuenitur nomen Ecclesiæ; nam semper nomine Ecclesiæ visibilis congregatio significatur; nec vnũ saltem locum Calvinus proferre potuit, nec protulit, vbi hoc nomen tribueretur congregationi inuisibili. Certè cum dicitur Num. 20. ^{v. 4.} Quis eduxistis Ecclesiam Domini in solitudinem? Ecclesia vocatur populus ille notissimus Israël, qui exierat de Ægypto: Sic 3. Reg. 8. ^{v. 17.} de visibili Ecclesia manifestè loquitur Scriptura, cum dicit: Conuertitq; Rex faciem suam, & benedixit omni Ecclesia Israël; omnis enim Ecclesia Israël stabat. Matt. 16. Super hanc petram ædificabo Ecclesiam

Q Q 5

Ecclesiam

Ecclesiam meam. Nomine petrae siue intelligas Christum, aut fidei confessionem, ut haereticus volunt, siue Petrum, ut nos credimus, semper fundamentum Ecclesiae est aliquid sensibile, ut patet, ac proinde Ecclesia ipsa est sensibilis, siue visibilis; nam etsi nunc neque Christum, neque Petrum videamus, tamen tunc uterque sensibus corporeis expositus erat ad videndum: & nunc uterque videtur, non in se, sed in Vicario, aut successore suo: Sicut Regnum Neapolitanum non ideo est inuisibile, quia Rex abest, nam Rex videtur in suo Prorege. Matth. 18. *Dic Ecclesia, si Ecclesiam non audierit, &c.*

Certè neutrum seruari posset, si esset Ecclesia inuisibilis, Act. 20. *Attendite vobis & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Quomodo poterant regere Ecclesiam, quam non nouerant? Act. 15. *Ille quidem deducti ab Ecclesia pertransibant Phanicem.* Et ibidem *Cum uenissent Hierosolymam suscepti sunt ab Ecclesia.* Ex cap. 18. *Ascendit Paulus, & salutauit Ecclesiam.* Quomodo illi conueniunt Ecclesiae inuisibili? 1. Cor. 15. Gal. 1. & Philip. Paulus dicit, se persequutum Ecclesiam Dei; at notum est, quos persequabatur, ex Act. Apost. cap. 9. Denique 1. Tim. 3. *Hac tibi scribo, fili Timothee, ut scias, quomodo te oportet conuersari in domo Dei, quae est Ecclesia Dei uiuens, &c.* At sane non poterat in ea conuersari, nisi sciret, quænam esset.

SECUNDO, probatur ex alijs Scripturis, ubi non nominatur, sed tamen aperte describitur Ecclesia, Psal. 18. *In sole posuit tabernaculum suum.* exponit Augustinus tract. 2. in epist. Ioannis; In manifesto posuit Ecclesiam suam, ut, sicut sol non potest omnino latere, ita nec Ecclesia possit abscondi. Item Isa. 2. Dan. 2. & Micheæ 4. comparatur Ecclesia monti magno & conspicuo, qui nullo modo potest latere, secundum communem expositionem Hieronymi in ea loca, & Augustini tract. 1. in epist. Ioannis. Item illud Matth. 5. *Non potest ciuitas abscondi supra montem posita.* Augustinus libro de ueritate Ecclesiae, cap. 14. & alibi passim exponit de Ecclesia. Denique, parabolæ Euangelicæ de area, de reti, de ouili, de conuiuio, &c. omnes ostendunt Ecclesiam veram, quæ est regnum cælorum, esse visibilem.

Probatur TERTIO, ex ipso ortu, & progressu Ecclesiae, nam, ut omittamus statum Testamenti veteris, in quo adeo

visibi-

visibilis erat Ecclesia, vt in ipsa carne portarent visibile signum Circumcisionis; In Testamento nouo sine dubio Ecclesia Christiana tota erat in principio in Apostolis & discipulis Christi, qui ad eò visibiles erant, vt super illos visibiliter Spiritus sanctus descenderit in die Pentecostes: Deinde, istis additi sunt visibiliter vna die homines ad tria millia, & rursum ad quinque millia, per fidei Confessionem & Baptismum, vt patet Act. 1. 2. 3. & 4. ac deinceps semper illi omnes, & soli habiti sunt de Ecclesia Christi, qui ad illos primos se adiunxerunt per Baptismum, & Confessionem fidei, & inde non recesserunt per hæreses, aut schismata, vel expulsi non sunt per excommunicationem.

QUARTO, probatur ex ipsa ratione Ecclesiæ; Ecclesia enim est societas quædam, non Angelorum, neque animarum, sed hominum: Non autem dici potest societas hominum, nisi in externis & visibilibus signis consistat; nam non est societas, nisi se agnoscant inter se, qui dicuntur socii: non autem se possunt homines agnoscere, nisi societatis vincula sint externa & visibilia. Et confirmatur ex more omnium humanarum societatum; nam in militiam, in ciuitatem, in regnum, & alia similia non aliter homines adscribuntur, quam signis visibilibus: Vnde Augustinus lib. 19. contra Faustum, cap. 11. *In nullum, inquit, nomen religionis, seu verum, seu falsum, coagulari homines possunt, nisi aliquo signaculorum, vel Sacramentorum visibilium consortio colligentur.*

QUINTO, tempore Christi, vt volunt Philippus & Illyricus, Ecclesia solum erat in Zacharia, Simeone, Anna, Maria, & paucis aliis piis, non autem in Pontificibus, & cetera multitudine Iudæorum. At constat, quod Zacharias, Simeon, & ceteri communicabant cum Pontificibus in templo, sacrificiis, &c. Nam Zacharias in eodem templo sacrificabat: Anna ab eo templo non recedebat: Maria ibat singulis annis ad templum illud: Christus ipse mittebat leprosos ad Sacerdotes, & dicebat: *Qua dicunt, facite*. ergo, vel malè faciebant isti communicatio falsæ Ecclesiæ: vel malè faciunt Lutherani non communicandi nobiscum, & non obediendo Pontifici.

SEXTO, probatur ex necessitate; nam tenemur omnes sub periculo æternæ mortis veræ Ecclesiæ nos adiungere, & in

in illa perseverare, id est, capiti eius obedire, & ceteris membris communicare, ut patet ex Cypriano de simplicitate Prælatorum, Hieronymo in epistola prima ad Damasum de nomine hypostasis, & Augustino lib. 4. de Baptismo, cap. 1. At hoc fieri non potest, si est Ecclesia invisibilis.

SEPTIMO, ex dictis quæstione superiore, si enim Ecclesia est congregatio hominum utentium Sacramentis iisdem, & fidem Christi profitentium, sub regimine legitimorum pastorum, ut ibi probatum est, sequitur necessarid eam esse visibilem.

ULTIMO, testimoniis veterum. ORIGENES hom. 30. in Matth. Ecclesia, inquit, plena est fulgore ab Oriente & Occidentem, &c. CYPRIANVS libro de unitate Ecclesie Ecclesia, inquit, Domini luce perfusa, radios suos per orbem terrarum spargit, &c. CHRYSOSTOMVS homil. 4. in 6. Isaia: Facilius est, inquit, solem extinguere, quam Ecclesiam obscurari. AVGVSTINVS lib. 3. contra epistolam Parmeniani, cap. 5. Nulla, inquit, est securitas unitatis, nisi ex promissis Dei, Ecclesia declarata, que supra montem, & distans est, constituta, abscondi non potest. Tract. 1. in epistolam Iohannis: Nunquid digito ostendimus Ecclesiam, si atres montes nonne aperta est? Et Tract. 2. Quid amplius dicturus sum, quam cecos, qui tam magnum montem non vident? Qui contra lucernam, in candelabro positam, oculos claudunt?

CAPVT XIII.

Ecclesiam visibilem non posse deficere.

AM, quod Ecclesia ista vera & visibilis non possit deficere, facile probari potest. Notandum autem est, multos ex nostris rebus terere, dum probant absolutè Ecclesiam non posse deficere; nam Calvinus, & ceteri hæretici id concedunt; sed dicunt, intelligi debere de Ecclesia invisibili. Probare igitur volumus, Ecclesiam visibilem non posse deficere; & nomine Ecclesie non intelligimus unum, aut alterum hominem Christianum, sed multitudinem congregatam, in qua sint Prælati & subditi.

PRIMUM